

Kúria

végzése

Az ügy száma: Bfv.III.113/2021/7.

A határozat szintje: felülvizsgálat

A tanács tagjai: Molnár Ferencné dr., a tanács elnöke

Dr. Harangozó Attila, előadó bíró

Dr. Márki Zoltán, bíró

Az eljárás helye: Budapest

Az eljárás formája: tanácsülés

Az ülés napja: 2021. június 18.

Az ügy tárgya: lopás büntettének kísérlete

Terhelt: fiatalkorú terhelt

Első fok: Kazincbarcikai Járásbíróság, 17.Fk.70/2020/8., ítélet,

tárgyalás, 2020. július 1., jogerős: 2020. július 1.

Az indítvány előterjesztője: Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Főügyészség

Rendelkező rész

A Kúria a lopás büntettének kísérlete miatt a fiatalkorú terhelt ellen folyamatban volt büntetőügyben a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Főügyészség által benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálva a Kazincbarcikai Járásbíróság 17.Fk.70/2020/8. számú ítéletét hatályon kívül helyezi, és az elsőfokú bíróságot új eljárásra utasítja.

A végzés ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

I.

[1] A fiatalkorú terheltet a Kazincbarcikai Járásbíróság a 2019. február 19. napján meghozott 17.Fk.28/2018/74. szám alatti ítéletével bűnösnek mondta ki tártettesként elkövetett lopás büntettének kísérletében. A Kazincbarcikai Járásbíróság a 2016. december 27. napján jogerőre emelkedett 4.Fk.622/2015/54. számú határozatával – tártettesként elkövetett lopás vétségének kísérlete miatt – alkalmazott 1 év időtartamú próbára bocsátást megszüntette, és „halmazati büntetésül” 2 év javítóintézeti nevelés intézkedést alkalmazott vele szemben. Megállapította, hogy a javítóintézeti nevelés felének letöltése után ideiglenesen elbocsátható, ha legalább egy évet eltöltött javítóintézetben, és alaposan feltehető, hogy az intézkedés célja további javítóintézeti nevelés nélkül is elérhető. Rendelkezett az előterjesztett polgári jogi igényről, a lefoglalt bűnjelekről és az eljárás során felmerült bűnügyi költség viseléséről. Az elsőfokú ítélet ellen a terhelt és a védője enyhítés érdekében fellebbezett, míg az ügyész tudomásul vette.

[2] A Miskolci Törvényszék a 2020. január 24-én meghozott, és 2020. február 20-án jogerős 8.Fkf.241/2019/21. számú végzésével a Kazincbarcikai Járásbíróság 17.Fk.28/2018/74. szám alatti ítéletét a fiatalkorú terhelt tekintetében, a Be. 609. § (2) bekezdés d) pontja alapján hatályon kívül helyezte, és a bíróságot új eljárás lefolytatására utasította.

[3] A Kazincbarcikai Járásbíróság – a megismételt eljárásban – 2020. július 1-jén meghozott és ugyanekkor jogerőre emelkedett 17.Fk.70/2020/8. számú ítéletével tártettesként elkövetett lopás büntettének kísérlete [Btk. 370. § (1) bekezdés, (2) bekezdés b) pont bc) alpont, (4) bekezdés b) pont] miatt a terheltet 30 nap elzárásra ítélte. Megállapította, hogy a kiszabott elzárás büntetést büntetés-végrehajtási intézetben kell végrehajtani. A kiszabott elzárás büntetés időtartamába beszámította a 2018. október 12. napjától 2018. október 13. napjáig őrizetben töltött időt. Kötelezte a terheltet a felmerült 43.500 forint bűnügyi költség megfizetésére felhívásra az állam javára, emellett megállapította, hogy a megismételt eljárás során felmerült 30.000 forint bűnügyi költség az állam terhén marad.

II.

[4] A bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Főügyészség nyújtott be felülvizsgálati indítványt a Be. 649. § (2) bekezdés e) pontját megjelölve. Hivatkozott arra, hogy a Kazincbarcikai Járásbíróság a hatályon kívül helyezés folytán megismételt eljárásban a súlyosítási tilalom megsértésével szabott ki a terhelttel szemben 30 nap elzárás büntetést.

[5] Az ügyész kifejtette, hogy a súlyosítási tilalom a terhelt szempontjából olyan garanciális szabály, amely töretlenül érvényesül a rendes és rendkívüli jogorvoslatok során lefolytatott eljárásokban, így a hatályon kívül helyezés következtében megismételt elsőfokú eljárásban is. A járásbíróság – az [1] bekezdésben megjelölt eljárásban a terhelttel szemben bejelentett fellebbezés hiányában – anélkül, hogy a Be. 634. § (3) bekezdésében foglalt okok bármelyike felmerült volna, a hatályon kívül helyezés folytán megismételt eljárásban súlyosabb szankciót szabott ki a terhelttel szemben, mivel 30 nap elzárás büntetésre ítélte.

[6] Rámutatott, hogy a hatályon kívül helyezés folytán megismételt eljárásban a terhelt terhére bejelentett ügyési fellebbezés hiányában, változatlan tényállás és minősítés mellett – tekintettel arra is, hogy a próbára bocsátás megszüntetése folytán az ügyek együttes elbírálására sem került sor –, továbbá anélkül, hogy a Be. 634. § (3) bekezdésében felsorolt, a súlyosítási tilalmat feloldó okok bármelyike felmerült volna, a terhelttel szemben súlyosabb büntetést nem szabhatott volna ki a járásbíróság.

[7] Az ügyési álláspont szerint az első fokon jogerőre emelkedett ítélet hatályon kívül helyezése, és az elsőfokú bíróság új eljárásra utasítása indokolt tekintettel arra, hogy a megismételt elsőfokú eljárásban a büntetéskiszabási körülmények ismételt megvizsgálása szükséges.

[8] A Legfőbb Ügyészség Fk.Bf.9/2021. számú átiratában a felülvizsgálati indítványt alaposnak tartotta. Egyetértve a főügyészség indokaival hivatkozott arra, hogy a taxatív felsorolást tartalmazó Be. 595. § (4) bekezdés a) pontja – egyebek mellett – előírja, hogy a súlyosítási tilalom folytán a másodfokú bíróság a terhelt terhére bejelentett fellebbezés hiányában nem szabhat ki büntetést azzal szemben, akinek az ügyét első fokon önállóan alkalmazott intézkedéssel bírálták el. A megismételt eljárásban a súlyosítási tilalom beállt, amelyre tekintettel a felülvizsgálati indítvánnyal megtámadott határozatban az elzárás kiszabása törvénytört, ezért a Be. 649. § (2) bekezdés e) pontjában írt felülvizsgálati ok megvalósult.

[9] Utalt arra az ügyész, hogy csak a Be. 633. § (1) bekezdése és (2) bekezdése szerint megismételt elsőfokú eljárásban van törvényes lehetőség arra, hogy a bíróság mindazokat a körülményeket megvizsgálhassa, amelyek alapján – immáron a Be. 634. § (2) bekezdésében írt súlyosítási tilalomra figyelemmel – a törvényes keretek között a megfelelő intézkedés megválasztható.

III.

[10] A felülvizsgálati indítvány alapos.

[11] A felülvizsgálat rendkívüli jogorvoslat, a jogerős, vádról rendelkező ügydöntő határozattal szembeni jogi – és nem pedig ténybeli – kifogás lehetőségét biztosítja. Kizárólag a Be. 648. § a)-d) pontjában megjelölt anyagi és eljárásjogi okokból vehető igénybe, a felülvizsgálati okok törvényi köre nem bővíthető

[12] A Be. 649. § (2) bekezdése taxatív felsorolja azon eljárási szabálysértéseket, amelyek felülvizsgálat alapjául szolgálhatnak.

[13] A Be. 649. § (2) bekezdés e) pontja szerint felülvizsgálatnak a bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen – egyebek mellett – akkor van helye, ha a bíróság határozatát a súlyosítási tilalom megsértésével hozta meg.

[14] A Be. 659. § (2) bekezdése szerint a felülvizsgálati indítványt – a (3)-(4) bekezdésben meghatározott kivétellel – a megtámadott határozat meghozatala idején hatályos jogszabályok alapján kell elbírálni.

[15] A Be. – támadott határozat meghozatala idején hatályos – 634. § (1) bekezdése kimondja, hogy ha a vádlott terhére nem jelentettek be fellebbezést, a megismételt eljárásban nem lehet a felmentett vádlott bűnösségét megállapítani, vagy a hatályon kívül helyezett ítéletben kiszabott büntetésnél hátrányosabb büntetést kiszabni, vagy büntetés helyett alkalmazott intézkedésnél hátrányosabb intézkedést alkalmazni.

[16] A Be. 634. § (3) bekezdése szerint az (1) bekezdés nem irányadó, ha

a) az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezése a 608. § (1) bekezdés a)-c) vagy e) pontjában vagy a 610. §-ban meghatározott ok miatt történt,

b) az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezése a 609. § alapján az 567. § (1) bekezdés c) pontjában meghatározott ok miatt történt,

c) a megismételt eljárásban felmerült új bizonyíték alapján a bíróság olyan új tényt állapít meg, amelynek folytán súlyosabb büntetést kell kiszabni, feltéve, hogy az ügyészség ezt indítványozza,

d) az ügyészség vádkiterjesztése folytán a vádlott bűnösségét más bűncselekményben is meg kell állapítani,

e) az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezésére a felülvizsgálati eljárásban a terhelt terhére bejelentett felülvizsgálati indítvány folytán került sor.

[17] A Be. 634. § (3) bekezdésében a megismételt eljárásban érvényesülő súlyosítási tilalom alóli kivételeket fogalmaz meg. Ezen konkrét esetekben közömbös, hogy az alapeljárásban volt-e a terhelt terhére bejelentett fellebbezés vagy sem. Ezen kívül viszont a súlyosítási tilalom érvényesülése az általános rendelkezésekkel egyező.

[18] Jelen ügyben a fiatalkorú terhelttel szemben az alapügyben a Kazincbarcikai Járásbíróság 17.Fk.28/2018/74. számú ítéletével társtettesként elkövetett lopás büntetnének kísérlete – és a próbára bocsátással érintett társtettesként elkövetett lopás vétségének kísérlete – miatt javítóintézeti nevelés intézkedést alkalmazott. Az ügyész az elsőfokú határozat ellen nem jelentett be a terhelt terhére fellebbezést. A kizárólag védelmi fellebbezés alapján eljáró Miskolci Törvényszék a 8.Fkf.241/2019/21. számú végzésével az elsőfokú bíróság ítéletét a fiatalkorú terhelt tekintetében hatályon kívül helyezte, és az elsőfokú bíróságot új eljárásra utasította. A határozatának indokolása szerint az elsőfokú bíróság nem tett eleget a Be. 561. § (3) bekezdésében meghatározott indokolási kötelezettségének, amivel – figyelemmel a Be. 609. § (2) bekezdés d) pontjára – megvalósította a Be. 609. § (1) bekezdésében meghatározott eljárási szabálysértést.

[19] Megállapítható, hogy az elsőfokú ítéletet a Miskolci Törvényszék nem a Be. 634. § a) pontjában és b) pontjában meghatározott eljárási szabálysértések valamelyike miatt helyezte hatályon kívül. Rögzíthető továbbá az is, hogy a megismételt eljárás során nem merült fel új bizonyíték, és nem állapított meg a Kazincbarcikai Járásbíróság olyan új tény, amely folytán – az ügyészség indítványa alapján – súlyosabb büntetést kellett volna kiszabni.

[20] Mindezekre figyelemmel beállt a Be. 634. § (1) bekezdése szerinti súlyosítási tilalom tekintettel arra is, hogy a súlyosítási tilalmat feloldó, a Be. 634. § (3) bekezdésében megjelölt körülmények egyike sem állapítható meg a jelen esetben.

[21] A terhelttel szemben kiszabott elzárás a Btk. 33. § (1) bekezdés b) pontjában írt törvényi meghatározás szerint büntetés. Ehhez képest a javítóintézeti nevelés a Btk. 108. § (1) bekezdése alapján fiatalkorúval szemben alkalmazható intézkedés.

[22] A megismételt eljárásban eljáró bíróság ezért – amint arra az ügyész indítványában helytállóan hivatkozott – megsértette a Be. 634. § (1) bekezdésében foglalt súlyosítási tilalmat azzal, hogy a terhelt terhére bejelentett fellebbezés hiányában a megismételt eljárásban a hatályon kívül helyezett ítéletben önállóan alkalmazott intézkedés helyett büntetést szabott ki.

[23] A Kúria a Be. 649. § (2) bekezdése szerinti olyan további felülvizsgálati okot, melynek vizsgálatára a Be. 659. § (6) bekezdése alapján köteles, nem észlelt.

[24] A Kúria – egyetértve a Legfőbb Ügyészség álláspontjával – nem látja lehetségesnek a Be. 662. § (2) bekezdés d) pontja alapján a felülvizsgálattal megtámadott határozat

megváltoztatását és a törvénynek megfelelő határozat meghozatalát. A rövidített indokolással ellátott határozat ugyanis nem tartalmazza azokat a körülményeket, amelyeket a bíróság a büntetőjogi joghátrány meghatározásakor figyelembe vett és értékelt.

[25] Ebből következően kizárólag a Be. 633. §-a szerint megismételt elsőfokú eljárásban lehetséges a terhelt javára és terhére szóló mindazon körülmények megvizsgálása, amelyek figyelembevételével a törvényes büntetőjogi joghátrány meghatározható.

[26] Ekként a Kúria a Kazincbarcikai Járásbíróság 17.Fk.70/2020/8. számú ítéletét a Be. 663. § (2) bekezdése alapján hatályon kívül helyezte, és az elsőfokú bíróságot új eljárás lefolytatására utasította.

IV.

[27] A Kúria határozata elleni fellebbezést a Be. 653. § (1) bekezdésére figyelemmel a Be. 628. § (3) bekezdése, a felülvizsgálatot pedig a Be. 650. § (1) bekezdés b) pontja zárja ki.

Budapest, 2021. június 18.

Molnár Ferencné dr. s.k. a tanács elnöke, Dr. Harangozó Attila s.k. előadó bíró, Dr. Márki Zoltán s.k. bíró

A Kúria Bfv.III.113/2021/7. számú határozata 2021. június 18. napján véglegessé vált.

Budapest, 2021. június 18.

Molnár Ferencné dr. s.k.

a tanács elnöke

A kiadmány hitelül:

tisztviselő

Kúria
3.Bfv.113/2021/7
BÉ